

Maria Gripe

TORDYVELN
FLYGER I SKYMNINGEN

*en beskrivning av vissa händelser i Ringaryd i Småland,
iakttagna och dokumenterade av Maria Gripe och Kay Pollak,
nertecknade av Maria Gripe*

**BONNIER
CARLSEN**

Livet består av en räckta händelser

EN DEL ÄR märkvärdigare än andra och kallas tilldragelser.

En del är noga planerade av oss själva eller av någon annan, de är styrda av en vilja och kallas handlingar eller företag.

Men en del händelser tycks varken vara styrda av viljan eller av förnuftet, de förefaller helt oväntade, överraskande, oförutsedda. Vi kallar dem tillfälligheter eller slump, men vi vet ingenting om dem. Vi vet inte om de i stället kanske är delar av ett öde, som inte kan undvikas, är bestämda av en försyn som ingen känner.

Vi vet ingenting om detta.

Men många av oss har nog varit med om att obetydliga och skenbart helt slumpmässiga händelser fått viktiga följder.

Att den historia som här skall berättas slutligen kom i dagen berodde i själva verket på två händelser, två till synes rena tillfälligheter. Vi kommer aldrig att få veta om det var slumpen eller ödet som bestämde, vi kan bara gissa.

Följande skedde:

Första tillfälligheten:

Klockan 18.00 avgår varje måndag–fredag från Malmö Centralstation ett norrgående expresståg.

Denna kväll, tisdagen den 27 juni, avgick tåget punktligt. En timme och femtionio minuter senare – dvs. klockan 19.59 – gjorde tåget, allt enligt tidtabellen, ett uppehåll i Alvesta.

I riktning mot perrongen framförde denna kväll en truckförare med god hastighet en truck lastad med väskor och fraktgods avsedda för det väntade tåget. Strax innan trucken nådde perrongen träffades emellertid föraren i vänstra ögat av en större insekt, en flygande tordyvel, vilket gjorde att han måste stanna sin truck. Hans öga rann och han hade svårt att se.

Denna händelse hade till följd att det norrgående natt-tåget startade tre minuter och tjugoåtta sekunder försenat från Alvesta station, denna kväll den 27 juni.

Detta innebar i sin tur att efter Alvesta den förutsägbara ordningen på ett flertal platser kom att rubbas.

I byn Ringaryd i Småland kom de tre minuterna och tjugoåtta sekunderna att spela en avgörande roll i tre människors liv.

Ja, genom detta som till en början kunde förefalla vara en tillfällig händelse på perrongen i Alvesta kom mycket att bli uppdagat för många – inte bara för människorna i byn Ringaryd i Småland.

Andra tillfälligheten:

Människor vet inte alltid vad de säger.

Människor talar inte alltid sanning.

Människor kommer inte alltid ihåg vad de har sagt.

Det var den smärtsamma erfarenhet som Jonas Berglund gjort under sitt tolvåriga liv i hemmet och i skolan.

För att dokumentera och analysera bruket av sanning och osanning i verkligheten, och för att närmare kunna utreda skillnaden mellan den medvetna och den omedvetna lögnen i det mänskliga talet – särskilt då i föräldrars och lärares tal – hade Jonas Berglund länge önskat sig en kassettbandspelare.

Han hade misslyckats med att få bandspelaren till jul- och nyårshelgen. Men på hans trettonde födelsedag gick plötsligt hans önskan i uppfyllelse, mycket tack vare ett behjärtat ingripande av hans femtonåriga syster, Annika Berglund. På grund av dessa två tillfälliga händelser, som till synes inte hade det ringaste med varandra att göra – alltså tordyveln på perrongen i Alvesta och födelsedagsgåvan till Jonas i Ringaryd – kom nu vissa för längesedan gömda och glömda förhållanden i byn Ringaryd i Småland att rullas upp och slutligen bli avslöjade.

Drömmen

PÅ SIN FÖDELSEDAG den 27 juni fick alltså Jonas Berglund äntligen en kassettbandspelare i sin hand. Han startade omedelbart sina undersökningar.

Han ville gå grundligt till väga och började därför med att dokumentera de ljud som uppstår i naturen, när djuren meddelar sig med varandra.

Djurens och fåglarnas läten, tänkte han sig, måste innehålla den renaste sanningen, den mest oförfalskade kommunikationen, och han ville nu ställa dessa rena och sköna ljud mot människans falska och slingrande tal.

Han ville också låta bandspelaren inregistrera så mycket som möjligt av det mekaniska ljudet som uppstår till följd av människans aktiviteter på olika områden.

Denna kväll, den 27 juni, vandrade Jonas tillsammans med systemern, Annika, och deras gemensamma vän, David Stenfäldt, som var ett år äldre än Annika, sakta över fältet intill banvallen där nattåget mot Stockholm strax väntades passera. Jonas ville ta upp tågjulens dunkande mot sken-skarvarna.

Det var en vacker kväll. Det var grönt och härligt som

det kan vara på sommaren. Månen var på väg upp, om ett par dagar skulle det bli fullmåne. Inte en vindfläkt rörde sig, men syrsorna spelade runt omkring i gräset, och vattenet sorlade och sjöng sakta kring stenarna i den lilla ån som flöt ut ur skogen på andra sidan fältet och fortsatte genom Ringaryds by.

Jonas hade just tagit upp syrsornas spel på bandspelaren och stängt av den.

– Visste du det, Annika? sa David plötsligt.

Jonas knäppte på bandspelaren igen.

– Näe vad då? sa Annika.

– Att när man blir gammal så hör man inte syrsorna längre?

– Syrsor som låter så högt! sa Annika.

– Just därför! Man hör inte så höga toner när man blir gammal, sa David, och Jonas stängde av bandspelaren igen.

– Är det nån som vill ha en salmiak? sa han och tog upp sin salmiakask, som han alltid bar på sig, ur fickan.

De andra ville inte ha. Det visste han egentligen, de var så märkvärdigt låsta i vissa avseenden, David och Annika, tyckte han. De sa att salmiak smakade för starkt, att vanlig lakrits var mycket godare.

Men Jonas åt verkligen inte salmiak för smakens skull utan för effektens. Han ville ständigt känna sig på toppen av sin tankeförmåga, och av salmiak blev man helskärpt i hjärnan, men det fattade inte de andra.

Klockan var nu 21.23, den tidpunkt då tåget normalt skulle passera Ringaryd.

– Vi har nog missat tåget, sa Jonas.

– Det undrar jag, sa David, vi skulle ha hört det.

– Jag sticker ner till ån ett ögonblick! Jonas försvann nerför slänten. Han hade inte tagit upp vattnets kluckande läte ännu. De andra följde efter. I väntan på nattåget tog han nu upp sorlet från vattnet i Ringarydsån. Han ville ha det som en naturens motvikt till det mekaniska dunket där människor färdas.

Plötsligt viskade Annika:

– Tyst! Det är nån som ror!

Det hördes ett lätt, försiktigt plaskande. Jonas knäppte omedelbart på bandspelaren:

– Hallå! Hallå! Detta är Jonas Berglund. Jag står just nu med min ljudutrustning nere vid den stilla Ringarydsån. Här är ganska mörkt. Vi hör ljudet av årtag. Det är någon ute och ror. Vi undrar vem det kan vara?

– Det är visst en gubbe, viskade Annika.

Jonas kommenterade med låg men tydlig röst:

– Det säjs här att det kan vara en man av obestämd ålder.

I samma sekund hördes mannen hosta. Det var en ljudlig hostning, som Jonas fick in på bandet. Han fick med en lom också som hördes samtidigt med hostan. Det blev en intressant ljudkombination där lommen på ett suggestivt sätt kom in i bakgrunden.

Annars var det tyst, man hörde båten glida genom vassen och lägga till nånstans i närheten.

Jonas rapporterade vidare:

– På grund av den svårartade vassvegetationen härnere

kan jag för ögonblicket inte lämna exakta upplysningar om båtens anläggningsplats.

Då hördes ett dunkande ljud i tystnaden, och Annika ropade:

– Jonas! Du får sno dej nu om du ska ha tåget med på bandet!

Alla tre störtade mot banvallen och kom precis som tåget brakade förbi.

– Inte för nära Jonas! Det var Annika, men hennes röst drunknade i dånet från tåget. På bandet rapporterade Jonas hojtande:

– Med fara för eget liv upptar jag här ljudet av det passerande expresståget mot Stockholm! Klockan är nu – 21.26, avståndet till ljudkällan är cirka 1,3 meter.

Tåget drog bort och Jonas stängde av bandspelarn.

– Du är inte klok, Jonas! stönade Annika. Så nära!

– I det här jobbet måste man ta vissa risker, sa Jonas lugnt, medan tåget försvann i fjärran och lämnade efter sig en oerhörd tystnad.

– Jag undrar vart han skulle? sa plötsligt Jonas.

– Vem då? undrade David.

– Han som rodde. Vi sticker och tittar efter.

– Vi borde nog gå hem nu förstås, sa Annika.

Men David tyckte de skulle ta en promenad längs ån först. Det var mörkt och buskigt längs stranden. Ingen kände till vägen här, Annika slant på en sten och måste hålla David i handen.

– Titta här! Jonas stannade och pekade på en eka som låg

gömd i vassen. Den låg på ett ställe där det måste ha varit svårt att ta sig i land. Men bara några meter längre bort var det en öppning i vassen där en båt lätt kunde glida in.

– Det är nån som inte vill synas! Skumt! sa Jonas och rapporterade sin iakttagelse på bandet.

– Sluta lek reporter nu, Jonas! sa Annika.

Stranden blev plötsligt tillgängligare. Här växte tårpilar som doppade sina löv i vattnet. De gick som i en park med mjukt gräs under fötterna. Månen lyste. Nu syntes en liten brygga där en vit båt låg och guppade i månskenet.

– Det ska gå en stig uppför backen här nånstans, sa David.

– Jaså, du har varit här förut? sa Annika.

Men det hade David inte, sa han. De stirrade på honom.

– Hur vet du då...?

Han svarade inte, han såg konstig ut och gick som i sömnen, ögonen var stora. Han ökade farten.

– Här är stigen! sa han och drog iväg runt ett buskage. Han pekade på en slingrande stig som ledde uppför en backe.

– Den går till trädgården på baksidan av huset, sa han och började gå i förväg på stigen.

– Vilket hus? Du sa ju att du inte har varit här? sa Annika. Hon måste skynda sig för att hinna ifatt honom. Jonas kom efter. De fick springa för att inte komma på efterkälken.

– Men David! Du hade ju inte varit här sa du! Annika lät gråtfärdig.

Då stannade han och vände sig häftigt mot henne. Ögo-

nen på honom stirrade, häpna och förskräckta.

– Det har jag inte heller, sa han. Men jag känner igen mig.

– Det måste vara Selanderska gården som ligger häruppe, sa Jonas.

– Javisst, det kan det vara, sa Annika. Man kan se huset från vägen.

David såg frånvarande på dem, som om han inte förstod vad de sa.

– Lägg av nu, David! Filma inte! sa Jonas. Du har varit här förstås, men du har väl glömt det.

David svarade inte. Han började gå uppför backen. De andra gick efter. Stigen slingrade sig mellan buskar och träd. David gick med bestämda steg. Annika höll sig till Jonas.

– Usch, så mycket mygg! Annika slog omkring sig, men Jonas fick en idé och knäppte på bandspelarn. Myggen hade han inte tagit upp.

– Det är väl inget att slösa band på, Jonas, sa Annika och kliade sig på armarna.

David hade ökat farten, han nästan sprang nu och var långt före dem. Annika fick se det och började också springa.

– Vad bråttom du har! Vänta David!

Då stannade han och lät henne hinna ifatt sig.

– Vad är det, David? Du ser alldeles ...

– Ja! Han avbröt henne. Det är som jag säger, jag känner igen vartenda steg jag tar. Men jag har aldrig varit här!

Annika visste inte vad hon skulle säga. David var sig inte lik, han skrämde henne.

– Du, vi vänder och går tillbaka nu, va? sa hon.

Nej, han skulle fortsätta. Det var för sent att vända om nu, sa han. Han verkade upphetsad och ansiktet lyste vitt i månskenet.

Annika såg sig om efter Jonas som stod nere i backen och tog upp mygg på bandspelarn. Hon kände sig illa till mods.

– David, snälla ... Det är sent för Jonas, vi måste hem nu ...

Men han hörde inte på henne. Han pekade uppåt stigen.

– Här bakom nästa krök, bakom buskarna tar stigen slut. Sen kommer en brant ganska söndervittrad gammal stentrappa. Går du uppför den kommer du till en blomsteräng, en stenvägg med en vit grind mellan stenväggarna. Innanför grinden finns en gräsmatta med en syrenberså till vänster. Några meter från bersån kommer du att hitta en damm. Vid dammen står en bänk, den är vit och lite avflagnad. Bakom bänken finns en blommande jasminbuske. Från dammen löper en stensatt gång, det växer rosenbuskar på bägge sidor om gången, rosorna är gula, små och runda ...

David talade som i trance, Jonas hade kommit och tagit upp allt han sagt på band. Nu tystnade David och såg yrvaket på honom.

– Fortsätt, David! sa Jonas. Låt inte mig störa! Fortsätt!

David strök sig över ögonen.

– Nej, sa han, det får räcka ett tag.

Han vände dem ryggen och började gå stigen fram. Han gick inte så fort nu. Annika tog Jonas hand.

– Är du mörkrädd? sa Jonas.

Hon skakade på huvudet. Det var inte mörkt, månljuset

flödade. När de gått runt buskaget stod de precis som David sagt framför en brant stentrappa. Den var mycket gammal, fallfärdig, med spruckna trappsteg. I sprickorna växte gräs som glittrade i månskenet. Annika kände att hon frös lite. Kvällsvinden rörde lätt vid gräset och vid löven på träden.

De såg sina egna skuggor falla mörka framför dem, medan luften badade i ljus. David var på väg uppför trappan, han böjde sig ner och plockade ett blommande gräs och räckte Annika.

– Grästhjälmarblomman, viskade han, *Stellaria Graminea*.
Gräset hade små vita blommor.

Jonas och Annika gick också uppför trappan. De gick över ängen där vilda blommor sov i månljuset, genom den vita grinden, över gräsmattan förbi syrenbersån fram till den avflagnade bänken vid dammen. De satte sig ner på bänken. Framför dem löpte den stensatta gången mellan gula rosor. Alldeles som David nyss hade beskrivit.

– Det är som en dröm, viskade Annika.

Det hördes en djup suck från David.

– Ja, sa han, det borde bara vara en dröm. Men det finns alltså i verkligheten.

– Hur menar du?

– Jag drömde om den här trädgården i natt. Jag kom gående samma väg som vi gick nyss. Det var därför jag kände igen mig. Jag har gått omkring här i drömmen.

Han blev tyst ett ögonblick, de andra sa ingenting. Sen sa han:

– Jag har varit där inne i huset också ... I drömmen, men

inte i verkligheten. Han pekade mot huset som skymtade vitt mellan träden.

Han talade så tyst att han nästan viskade. Jonas hade bandspelarn på och tog upp vartenda ord som David sa.

Nu reste sig David och började sakta gå fram mot huset som låg omgivet av höga lindar. Jonas gick tätt inpå honom för att inte missa ett ord. David talade så tyst, rösten var beslöjad, nästan som om den kom direkt ur drömmen.

– Jag kom in i en hall med en trappa, och jag gick genom många rum men jag kände inte igen mig. Jag visste var alla dörrar skulle finnas, och jag öppnade och gick igenom dem, men jag hade aldrig gått där förut. Jag visste var allting skulle stå, alla möbler och alla saker, jag visste allting, men jag kände inte igen mig. Jag gick förbi fönster med blommor, och jag tyckte att jag visste vad det var för blommor, men jag kände inte igen dem. Det var många blommor, och jag gick förbi dem. Hela tiden sjöng någon en sång. Det lät som en visa, en fin och ovanlig sång var det. I ett hörn av ett rum stod en klocka, ett golvur, bredvid i fönstret fanns en blomma, och jag stannade framför den blomman, den stod i ett fönster, den var ensam, blommorna var blå. Och klockan började slå, den slog flera slag, jag räknade dem inte, men det var många. Då såg jag hur bladen på blomman rörde sig, jag såg dem lyfta sig upp som händer, och de sträckte sig mot mig sakta, sakta. Och hela tiden sjöng någon, det var en flicka, jag såg henne inte, jag vet inte var hon var, eller vem hon var, jag hörde bara rösten som sjöng och sjöng ...

David tystnade. Han stod fortfarande med händerna lyf-

ta som bladen på blomman han beskrivit.

– Jag vaknade sen, det var inte mer, sa han.

– Såna drömmar drömmer aldrig jag, sa Annika tankfullt. Vad kan en sån dröm betyda?

David ryckte på axlarna.

– Antagligen ingenting ... Inte vet jag.

Plötsligt såg de Jonas sticka iväg som en rem mot huset.

– Vad ska han göra nu då? Annika sprang efter.

De hittade Jonas bakom en buske vid ena husgaveln. Det var släckt i hela huset, men ett par fönster stod öppna, ett i undre och ett i övre våningen. Inifrån det mörka rummet en trappa upp hördes steg.

Innan nån hann hejda Jonas var han på väg upp i en gammal apel intill huset. Annika fick tag i foten och försökte dra ner honom, men fick bara skon i handen, medan Jonas klättrade vidare.

Nu tändes en lampa uppe i rummet. Ett svagt ljus flöt ut i trädgården. Jonas var högt uppe i trädet, han stod lutad mot stammen och hade tagit betäckning bakom en lumvig gren.

David och Annika gömde sig bakom busken, de vågade inte säga ett ljud. De hörde Jonas knäppa på bandspelarn och göra reportage däruppe i trädet, viskande:

– Hallå! Hallå! Jonas Berglund här! Jag befinner mig alltså på plats utanför Selanderska gården. Upptagningsförhållandena här är inte de bästa, och jag ber om överseende med ljudkvalitén. Jag har fattat posto uppe i ett äppelträd, strax utanför ett öppet fönster på husets gavel i andra vån-

ingen. Fönstret under är också öppet. Men här uppe har ett flackande sken från en lampa just tänts i rummet. Jag tycker mig höra ... ett ögonblick här! Jag gör en kort paus för att dokumentera ljuden inifrån rummet. Här pågår tydligen någonting! Ett ögonblick bara!

Till sin förskräckelse fick David och Annika nu se Jonas börja röra sig däruppe i trädet. Han tog ett par steg på grenen, böjde sig sedan fram och lade sig på magen över en annan gren. Det såg fullkomligt livsfarligt ut. Grenen svajade till på ett sätt som kom Annika att borra naglarna in i Davids handflata. Att stå där och inte kunna ingripa var förskräckligt, att ingenting kunna göra, medan Jonas hasade omkring på grenen och sträckte sig allt närmare fönstret med micken. Grenen knakade under honom men höll som väl var.

Nu hade Jonas tydligen fått in vad han ville på bandet, för han började dra sig tillbaka. De höll andan nere på marken. Grenen svajade och knakade. Äntligen var han i säkerhet och stod lutad mot trädstammen igen. De hörde honom mumla i micken:

– Ja hallå igen. Stegen vi hörde tillhör en äldre tant ... förlåt fru, kvinna, en dam ... jag tycker mig känna igen henne ... ett ögonblick här!

Jonas knäppte av bandspelarn och lutade sig ner mot David och Annika.

– Vad heter tanten som har panget? viskade han.

– Kom ner nu, Jonas!

– Ja men vad heter hon?

– Fru Göransson vet du väl! Kom ner nu!

Men Jonas återgick till mikrofonen, knäppte på och fortsatte reportaget.

– ... en fru alltså nämnd vid namn här som fru Gustavsson ...

– GÖRANSSON! hördes det ilsket nerifrån marken.

– ... förlåt Göransson. Jag har lite svårt att komma ihåg namn. Han harklade sig, det såg ut som om han hade tappat tråden, men nej – han tog en salmiak och fortsatte:

– Jag befinner mig alltså på cirka femton, kanske tjugo meters avstånd från nämnda tant, kvinna, fru ... som då och då passerar genom rummet likt en mörk skugga. Jag kan endast med svårighet kika in i rummet, men jag ser att fru Göransson just nu kommer med något som ser ut som en tidningspacke. Hon börjar vira tidningar kring ett avlångt ganska smalt paket som står lutat mot väggen. Det är redan inslaget i wellpapp men hon tycks behöva ytterligare emballage. Hennes rörelser är snabba och något nervösa. Paketet bör vara cirka en och en halv meter långt och innehåller ... ja, vad ska vi gissa på? En matta kanske? ... Men vad ser jag?

Jonas gjorde en ny dödsföraktande överhalning och mer eller mindre ramlade ner på magen på grenen framför. Grenen svängde till och gungade livsfarligt, medan Jonas viskade i micken:

– Jo! Jag ser en skugga på väggen, en stor mörk skugga som rör sig en bit ifrån fru Göranssons person. En skugga som alltså omöjligt kan tillhöra fru Göransson, utan i stället

skvallrar om att här finns någon annan i rummet och ... ett ögonblick här!

Jonas håller fram micken mot fönstret. Det hörs hostningar inifrån rummet!

Sen säger fru Göransson mycket tydligt, så att också David och Annika kan höra det:

– Jag tror i alla fall att jag vill kontrollera att allting står rätt till.

Jonas viskade i micken:

– Ja, som vi förstår finns det en person till i rummet, en figur, som av någon anledning inte visar sig öppet, som tiger, men uppenbarligen har hosta. Vem är denna person? ... Jag ser nu fru Göransson gå bort mot dörren, den okända skuggan följer henne i hälarna, skuggan hukar sig och försvinner, jag ser paketet lyftas från väggen och sänkas mot golvet. Ljuset släcks och rummet vilar nu i mörker. Men i stället ser jag ...

Han gjorde en paus och började klättra neråt. Annika drog en suck av lättnad, men det var för tidigt. Nu tändes ljuset i rummet under. Jonas fattade åter posto i trädet, ett par grenar närmare marken men ändå högt upp. Det var hög stenfot på huset, och David och Annika kunde inte se mycket av rummet. De hörde Jonas mumla i micken:

– Ja, hallå, hallå ... fru Göransson har just kommit in i rummet på nedre botten, hon går fram till en telefon som står på ett bord inte så långt ifrån fönstret. Hon är överhuvudtaget betydligt närmare den plats där jag uppehåller mig än tidigare, och jag måste iakttä den allra största för-

siktighet. Skuggan av mannen med hostan kan jag inte se däremot. Nu bläddrar fru Göransson i en liten bok ser jag, hon letar antagligen efter ett telefonnummer. Och mycket riktigt! Hon har hittat det och börjar slå ...

Jonas sträckte kvickt fram micken för att ta upp ljudet när fru Göransson slog sitt telefonnummer.

Strax efter hördes en tågvisla, och ett tåg dånade förbi. Det var ett kort tåg som väl var. När det blev tyst igen hördes fru Göranssons röst inifrån rummet, hon var mitt inne i ett samtal:

– Jaa ... joovisst, det är klart att jag inte tar en sån risk. Hur då menar ni? Nej, det syns ingenting, det tänker man inte på. Jo, det var en gubbe från trakten här ... Nej, hur så? Nej, nej, jag tog naturligtvis inte vem som helst. Skulle den här gubben prata bredvid mun, så är det i alla fall ingen som tror på vad han säger. Nej då, jag vet nog vad jag gör. Det är ingen som tar honom på allvar ... Jo tack, hälften av pengarna har jag fått nu. Men när skickar ni dem då? Jo, det ska väl gå bra, tack. Under min nya adress då ja. Utmärkt! Tack, tack. Adjö.

Fru Göransson lade på luren, och Jonas drog försiktigt tillbaka micken. Det blev tyst. Hon stod kvar framme vid fönstret och stirrade ut i mörkret. Så hade hon stått under hela samtalet. Det såg ut som om hon såg rätt på Jonas i trädet.

David och Annika höll andan. Hade hon upptäckt Jonas?

Hon gick fram till fönstret och lutade sig ut. Det var så tyst att de nästan kunde höra hennes andedräkt. Sekun-

derna gick. De kändes som evigheter. Lyssnade hon? Hade hon hört något?

Men det verkade bara som om hon stod och drog in kvällsluften i lungorna. Det fanns inget vaksamt i hennes rörelser. Hon tittade upp mot himlen.

Så äntligen böjde hon sig ut och krokade av fönstret. Just som hon drog igen det hörde de henne ropa inåt rummet:

– När tänker du ge dej iväg då?

Fönstret smällde igen och Jonas mumlade i micken:

– Jaa kära lyssnare, jag ber om överseende med störningarna på grund av tåget som bullrade förbi här i sydlig riktning. Ni kan alltså själva höra under vilka svåra förhållanden detta reportage blir till. Men det öppna fönstret är nu stängt, snart lägrar sig mörkret och tystnaden åter över Selanderska gården. Innan jag avslutar mitt reportage vill jag ställa ett par frågor: Kommer vi nånsin att få veta vad som denna kväll har avhandlats bakom dessa väggar? Vem tillhörde den mystiska okända skuggan? Ska vi våga oss på en liten gissning? Kan den möjligen tillhöra samma man som tidigare ikväll sågs ro över Ringarydsån? Mannen med hostan?

Jonas knäppte av bandspelaren och klättrade ner ur trädet.

Annika räckte honom tigande sandalen. Hon kände att hon frös plötsligt. Det var inte kallt i luften, men hon kände som en kyla längs ryggraden och huttrade till.

– Vad här blev kyligt, sa hon, det kom som en kall kåre ...

De andra sa ingenting. Jonas höll på med bandspelarn

igen, och David såg frånvarande ut. Han hade fått ett främmande uttryck i ögonen.

– Vad är det? David, vad är det?

David ryckte till och sa, att det var ingenting.

– Men du har rätt i att det känns lite kyligt i luften.

Han såg ut som vanligt igen. Annika kände sig lättad och sa åt Jonas att de skulle gå hem.

– Ett ögonblick bara, Jonas knäppte av bandspelaren. Han hade tagit upp vad Annika och David sa nyss också. Han ville ha allting dokumenterat den här första dagen med bandspelaren. Det hade varit en bra dag.

De lämnade Selanderska gården under tystnad.